

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBLJA

Ali smo se kaj naučili v zadnjih letih

Potem se bomo lahko odločili!

Nahajamo se v borbi. Volitve so pred durmi. Dne 5. maja,

ko bomo oddali svoje glasove za delavsko kandidatno listo,

se bo pa izpričalo, koliko smo se naučili iz važnih in za delavstvo deloma neprijetnih dogodkov.

Oglejmo si samo par dogodkov v Angliji, Nemčiji in Avstriji, ker razvoj teh dežel vsaj politično najbolj poznamo. V teh dveh deželah so imeli celo demokratično republiko, ki sta bili zlasti glede socialno-politične zakonodaje lahko vzor vsem drugim državam. Ko pa je jela nastopati kapitalistična kriza in poglajala milijone delavcev na cesto, tedaj je vstal mednarodni kapitalizem in se oglasil.

Kaj je rekel in kaj se je zgodilo?

V Angliji je najprej zabranil zvišavati socialne dajatve in podpore za nezaposlene. Delavska vlada je morala odstopiti in v delavski stranki je celo MacDonald napravil razcep ter potegnil nekaj neiskrenih pristašev delavske stranke s seboj. Socialnopolitično delo vlade se je s tem ustavilo, ko so konservativni kapitalisti osvojili vlado in podarili MacDonaldu predsedstvo vlade. Delavska stranka je bila s tem samo očiščena, ter se sedaj lepše razvija, vendar pa je zastala socialna politika.

Nič bolje ni bilo v Nemčiji in Avstriji. Tudi v Nemčiji in Avstriji je mednarodni kapital prepovedal zvišavati izdatke v socialnopolitične namene. Ta diktat je povzročil padec Müllerjeve vlade v Nemčiji. Med tem pa je domači in tuji kapital valil krivdo na delavsko gibanje ter bogato podpiral fašistično gibanje, ki se je oprijelo kapitalistične fraze o boju proti marksizmu. Reklama za ta boj je bila tako velika, da je prepila vse in razdvajala tudi delavske vrste, ki so mislile, da je vsemu res kriv marksizem. In vendar je bilo vse le diktat kapitalizma, ki mu je delavstvo, ne poznajoč pravih vzrokov, nasledlo in se klalo in prepiralo med seboj.

Prav isti proces imamo v Avstriji. Prvič, kapital je podpiral znatno Starhembergovo hajmver, čim je prepovedal vse nadaljnje socialnopolitične ukrepe v Avstriji, drugič pa je širil med delavstvom razdor in bodril reakcijo in fevdalce, da se temu boju pridružijo. In kdo je bil zopet vsega kriv? Delavstvo!

Namesto, da bi se delavstvo bolj strnilo, da bi se zavedalo svojih

skupnih interesov, je pomagalo slabiti svoje lastne zaupnike, sodruge in zaščitnike.

S tem ne trdimo, da delavske organizacije niso bile strumne, trdne, načelne. Tega ne trdimo. Toda

nahujskani elementi so priskočili na pomoč oboroženi reakciji

in tako onemogočili nadaljnje uspešno delovanje delavskemu gibanju.

Vsega tega bi ne bilo, če bi bilo delavstvo ostalo enotno

in bi bile goljufive fraze kapitalističnih in reakcionarnih hujšakačev natele predvsem na gluha ušesa, na drugi strani pa izzvale potrebni odpor proti podjarmljenju in oropanju vseh ustanov in pravic.

Zal, da med delavstvom ni bilo potrebne enotnosti niti spoznanja, da je enotna obramba bila nujno potrebna.

Resnica je, da je kapitalizem danes močan, da je vsemogočni vladar sveta, toda to ni opravičba, da bi delavstvo nehalo voditi boj proti njegovi oblasti, zakaj tudi delavstvo, če je enotno, si utegne priboriti potrebno oblast, da prepreči svojo eksploatacijo. Ali ni delo, ki vse zdržuje?

Te površne slike, o katerih smo že itak poročali, nam morajo dovolj jasno dokazovati,

kako velikega pomena je enotnost delavstva

in delovnih slojev sploh.

Spomnimo se ob tej priliki še nekaterih zadev.

Kdo ovira razorožitev? Ali ne orožni kapital in kapitalistične sile?

Kdo noče skleniti pakta o miru?

Kdo noče skrajšanega delovnega časa, socialnega skrbstva itd.

Ali niso to iste sile?

Pri volitvah v našo narodno skupščino ta vprašanja sicer niso bitnega pomena. Bitno pa je, da vse to vemo in da tudi v domači politiki nastopamo enotno, kakor nam veleajo naši skupni interesi. Ni potreba, da bi se naši nasprotniki smejali naši razcepljenosti, nas imeli za nezavedne, češ, da niti svojih interesov v državi ne poznamo. To bi bilo za delavstvo jako slabo izpričevalo.

Vse te izkušnje v zadnjih letih nam kategorično nalagajo, da volimo 5. maja vsi soglasno delavsko kandidatno listo!

vil, ako so lahko progovni delavci kar po 14 dni mesečno na brezplačnem dopustu. Gospod minister se je uveril ravno o nasprotnem ter pričakuje, da bo eden prvih njegovih ukrepov, da preskrbi zadosten kredit tudi za progovno delavstvo, da bo lahko skozi celo leto vse delovne dneve in res vzdrževalo progo v dobrem stanju.

V kolikor je bilo gospodu ministru omogočeno, da je prišel v stik s predstavniki delavcev (ne tako, kot se je zgodilo pri zadnjem obisku v ljubljanski direkciji, ko je bila določena izbrana deputacija, delavci v kurilnici in sekciji pa niso mogli do njega), je gotovo bil poučen o težkem položaju, v katerem se nahaja železniški

Delovno ljudstvo in volitve

(Izveček iz govora s. Topalovića na shodih v dravski banovini.)

S. Topalović je v poljudnem govoru navedel in pojasnil glavne zahteve naše volilne akcije. Na vseh shodih je že med govorom žel ponovno hrupno odobravanje vseh zborovalcev.

Poudaril je, da gremo v volitve brez strankine organizacije; bolje bi bilo, če bi imeli organizacijo, ki bi določila naš program. Zato zahtevamo vso

svobodo tiska, govora, organizacije itd.

Bogatom ni potreba strankinega programa, zato je toliko različnih kandidatov. Mi pa zahtevamo stranko, ki jo izvajajo poslanci, če bodo izvoljeni, sicer bodo naši poslanci odložili mandate.

V Evropi je nered. Nemčija prezira mednarodni red, v srednji Evropi je napravil fašizem revolucijo in sedaj se v fašističnih državah vrši tekma v oboroževanju. Ves svet je v vojni nevarnosti. Naša naloga bo, da zahtevamo od vlade, da je

proti vojni,

proti oboroževanju in za izvrševanje mednarodnih pogodb. Zveza mirovni držav, balkanska zveza in vzhodni pakt so nujne zadeve. Tudi

ni miru brez priznanja Rusije

in naša država naj stopi z Rusijo v politično in gospodarsko vzajemnost.

Potrebna je narodna svoboda doma, žena mora dobiti volilno pravico; poslanci morajo kontrolirati poslovanje, vlada mora biti odgovorna parlamentu.

Odpraviti se morajo izjemni zakoni,

tudi zakon o zaščiti države. Nedavno je bilo nekaj pomiloščenj, delavcev ni bilo vmes. Amnestija, če že je, bodi za vse.

V petih letih niso prinesli sreče, gospodarskih pravic in gospodarskega prava ni.

Ustvarja se kapitalistična diktatura.

Delavske plače pred leti in sedaj! Kakšna razlika. Padale so, 300.000 delavcev ima plače pod 20 Din na dan, mnogo pa še pod 10 Din. Potreben je zakon o minimalnih plačah in svoboda v boju za boljše plače. Če podjetnik vzame s tako nizko plačo pet ali deset let življenja — pa ni kazniv. Danes nimamo svobode boja za boljše plače. To moramo šele izvajati.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Imamo socialnopolitične zahteve,

zavarovanje za nezaposlene, skrajšanje delovnega časa. Stroj je vzel delo delavcu in obrtniku. V kapitalistični družbi se uničujeta mali obrat in delavec. V Vojvodini je bilo okoli 200.000 kmetijskih delavcev; uvedli so stroje in zaposlujejo še okoli 90 tisoč delavcev. Nihče ne more rešiti ostalih delavcev.

Kapitalizem je v zagati in potrebna je izprememba.

Za vse delavce, obrtnike, male kmete in nameščence je potrebno zavarovanje za vse uime, za starost in onemoglost.

Nadalje je govoril o kmetijskih dolgovih, o davkih in praksi.

Državni proračun ima 7 milijard dohodkov iz davčnih virov. Od tega zneska plačajo 2 milijardi direktni davkoplačevalci (vmes je tudi 330 milijonov delavskega davka), 5 milijard pa se zbere iz indirektnimi davki, carino, trošarino, takso, monopolom itd. Povsod plačujemo davke: sladkor, tobak, petrolej itd. Z ozirom na to krivično obdavčenje zahtevamo, da bodi

vsaj 1000 Din mesečno kot davka prosti minimum,

za višje prejemke pa progresivno obdavčenje. Kdor ima več prejemkov, naj plača tudi odstotno več davkov.

Država naj bo socialna,

srbi naj za mater, preskrbi otroke z vsem za šolo.

Istotako zahtevamo preskrbo za mirno starost in smrt za samostalne in nesamostalne. Bolnikom se mora dati prilika, da se lečijo vsi enako in brezplačno.

Potrebna je kultura, ne le tehnika, ki omogoči primeren socialni položaj vsem, ki ga nimajo. V tem zmišlu pojde naša politika.

Toda nič ne pride samo od sebe. Boriti se moramo in borili se bomo.

Mi si diktiramo boj.

Na kakega mesijo ne smemo čakati.

Tega se zavedajmo in zato ne smemo počivati. Popustljivost tukaj ni na mestu.

Glasujte solidarno za našo listo, da s tem manifestiramo svojo voljo in pa zahtevo po boljših razmerah v državi in za mednarodno mirovno politiko!

Ministrove inspekcije

Sedanji železniški minister dosti potuje ter se hoče osebno prepričati o stanju naših prog in tudi o položaju, v katerem se nahaja osebje. Te inspekcije so naredile dober vtis na osebje, ki pričakuje, da bo železniški minister po vtisih, ki jih dobi na inspekcijah, tudi izvajal potrebne konsekvence ter rešil gotova vprašanja, ki se ne dajo več odlagati.

Dobro je, če se gospod minister prepriča, da naše proge niso v tako sijajnem stanju, kakor bi se dalo to sklepati z ozirom na dolgotrajne brezplačne dopuste progovnih delavcev. Izgleda namreč, da so naše proge dobro urejene in ne potrebujejo popra-

delavec. Že leta ni duha, ne sluha o avtomatičnem napredovanju, marveč o redukcijah. Ni delavskih zaupnikov, ni rednega letnega dopusta in še nešteto je zahtev, ki so naravnost minimalne, pomenijo pa za delavca veliko. Upajmo, da bo gospod minister predložil kot prvi ukrep redno izvajanje določbe delavskega pravilnika prav za vse delavce in da bo omogočil svobodno volitev delavskih zaupnikov, ki naj ne bodo samo figure brez pravic, marveč zaščiteni posredovalci med delavcem in delodajalcem, ki bodo lahko nastopali za delavske interese.

Pa še nekaj je mogel ugotoviti gospod minister. Železničarji žele svobodo združevanja, ker vidijo le v tem

možnost prave zaščite svojih interesov. Tudi v tem pravcu želimo, da bi gospod minister čimprej izdal potrebne ukrepe, da se omogoči železničarjem koalicijska svoboda.

Ali si že pridobil novega naročnika za naš „Ujedinjeni Železničar“? Če nisi, stori to še tekom tega meseca!

Vprašanje vračunanja dnevničarske službe za pokojnino — razčiščeno

O nobenem vprašanju se ni v železničarskih strokovnih listih toliko razpravljalo, kakor ravno o vprašanju vračunanja delavske službe pred nastavitvijo za odmero pokojnine. Zakon iz leta 1931 je namreč tozadevo izredno nejasen in ta nejasnost je škodovala osebo, ker se je uprava postavila na stališče, da službe pred nastavitvijo ne računa za odmero procenta penzije. S čl. 258 zakona o drž. prom. osebo je sicer predvideno, da se dnevničarska služba vračuna za odmero procenta pokojnine ter je na to še Državni svet v splošni seji razsodil, da se dnevničarska služba računa tudi v rok 10 let, katerega predvideva § 121 zakona za dosego pravice na pokojnino.

Na podlagi te razsodbe so upali tudi železničarji, ki so bili nastavljeni po 1. septembru 1923, da se jim bo dnevničarska služba vračunala v rok za pridobitev pravice na pokojnino ter s tem v zvezi tudi za odmero procenta pokojnine, zlasti še, ker je Državni svet v par konkretnih slučajih leta 1933-34 razsodil, da se ta služba všteje.

Tekom leta 1934 pa se je pripetilo več slučajev, da je prestala služba takim uslužbencem, ki so bili nastavljeni po letu 1923 in na dan prestanka službe še niso imeli 10 let nastavljenosti. Opuščeni so bili brez pravice na pokojnino in so se proti odpustu pritožili na Državni svet, ki pa je njih pritožbo zavrnil, v kolikor so zahtevali upokožitev po odredbah zakona. Iz teh konkretnih razsodb posnemamo motivacijo, ki jo v naslednjem objavljamo v vednost vsem prizadetim:

»Zahteva uslužbenca, da mu se odredi pokojnina po odredbah zakona iz leta 1931, ni osnovana na zakonu iz sledečih razlogov: Tožnik utemeljuje, da ima pravico na pokojnino na podlagi drugega odstavka § 258 v zvezi s § 121 in tč. 3 § 258 zakona, ki je bil raztolmačen z odlokom splošne seje Državnega sveta od 25. sept. 1933 št. 27.400. Na podlagi citiranih odredb smatra, da ima pravico, da se mu služba, ki jo je prebil na železnici v svojstvu stalnega delavca, vračuna v rok iz § 121 zakona in da znaša tako skupna služba nad 10 let ter ima vsled tega pravico na osebno pokojnino.

Ta utemeljitev pa nima podlage v zakonu iz razloga, ker je ugodnost § 258 zakona v zvezi s tolmačenjem splošne seje Držav-

nege sveta glede vračunanja stalne delavske službe za pokojnino vezana na izpolnitev gotovih pogojev, katere predvideva prvi odstavek § 258. Glavni pogoj, ki je naveden v prvem odstavku, pa je, da je moral uslužbenec na dan 1. sept. 1923 že biti nastavljen. Za vse ostalo osebo, ki je bilo nastavljeno po 1. sept. 1923 pa ugodnosti iz čl. 258 ne veljajo in se jim torej dnevničarska služba ne sme računati za odmero pokojnine.

Sedaj je na podlagi teh konkretnih razsodb jasno, kako je razumeti razsodbo splošne seje Državnega sveta in določbe zakona glede odrejanja pokojnine.

Vsem onim, ki so bili nastavljeni pred 1. septembrom 1923 se torej računa za odrejanje pokojnine tako od osnovne plače kot od položajne določenosti, tudi takozvana dnevničarska služba. Vendar pod dnevničarsko službo železniška uprava ne računa vse službe v svojstvu delavca, marveč samo oni čas, za katerega je uslužbenec, dokler je bil še delavec, plačal prispevke v tedaj obstoječe provizijske fonde.

Vsem ostalim pa, ki so bili nastavljeni še le po 1. septembru 1923, pa se računa za odmero pokojnine izrecno samo čas od dneva nastavitve dalje in mora imeti najmanj 10 let službe v svojstvu nastavljenca, da zadobi pravico na pokojnino.

Kljub tem razsodbam pa je še sporno vprašanje onih, ki so bili nastavljeni po 1. septembru 1923 pa pred 1. marcem 1929 in ki so na dan 1. marca 1929 že imeli po zakonu iz leta 1923 pravico na pokojnino po določbah starega zakona. Za te uslužbence bi morala veljati odločba Državnega sveta, da z uvedbo novega zakona, ki predvideva poslabšane pogoje glede pokojnine, ne morejo priti v slabši položaj, marveč obdrže ono pravico, ki so jo na dan uvedbe novega zakona že pridobili. Število teh uslužbencev je seveda omejeno in se bo tudi za te uslužbence v kratkem doseglo definitivno tolmačenje Državnega sveta, ker so že vložene pritožbe v tem pravcu, da se ima tem uslužbencem priznati pokojnina po določbah zakona, čeprav niso bili še 10 let nastavljeni, a so v smislu določbe starega zakona iz leta 1923 že imeli pravico do pokojnine. Čim dobimo konkretne razsodbe o teh slučajih, jih bomo objavili.

stavitve ter ima poleg tega še pravico na draginjsko doklado po Din 10.—, odnosno Din 11.— dnevno za se in rodbinsko doklado po Din 3.— dnevno.

Tako je ločila železniška uprava nastavljenca, ki so bili nastavljeni po 1. septembru 1923 v glavnem v dve skupini:

1. One, ki so bili nastavljeni v času od 1. septembra 1923 do 1. julija 1930 ter so bili člani preje obstoječih provizijskih zavodov. Če komu od teh prestane služba predno ima 10 let nastavljenosti, mu bo železniška uprava odredila provizijo po prejšnjih

starih predpisih provizijskih fondov za ves čas njegovega članstva do dneva nastavitve.

2. One, ki so bili nastavljeni po 1. juliju 1930 in so bili torej že člani novega delavskega pokojninskega fonda. Za te vzame v poštev odredbo čl. 123 in 124 novega delavskega pravilnika in jim odmeri, ako nimajo še pravice na pokojnino po določbah zakona (če nimajo 10 let nastavljenosti službe), pokojnino po določbah delavskega pravilnika s tem, da jim prizna ves čas članstva ter vračuna tudi čas nastavljenosti službe proti doplačilu članskih prispevkov.

Pomanjkanje osobja

Če gre nižji uslužbenec ali celo delavec med letom k načelniku po dopust, je zavržen s pripombo, da ni nadomestnikov na razpolago, da je velik promet in na dopust ni niti misliti. Če slučajno ni prometa, pa je navaden izgovor, da ni kredita.

Razpust parlamenta in razpis volitev je imel za posledico, da letos proračun še ni sprejet in da imajo tako uprave še dosti časa na razpolago, da izdelajo proračune, ki bodo res odgovarjali dejanskim potrebam. Pri ljubljanski direkciji se opaža zadnja leta največja štednja pri prometnem in pri gradbenem oddelku, ki kar tekmujeja med seboj, kdo bo več prištel in kdo bo bolj zmanjšal osebne izdatke.

Tej praksi se mora narediti konec, čeprav gotov gospod ne bo več dobil priznanja, da je »najbolj ekonomičen načelnik oddelka«, ker nikakor ne gre, da bi za to priznanje plačevali račun tisoči delavcev in nameščencev, pri tem pa bi še trpela služba.

Varnost in točnost prometa zahteva, da je zadostno število osobja na razpolago v vseh eksekutivnih edinicah. Moti se oni, ki misli, da je za varnost prometa preskrbljeno s tem, če so natrpene pisarne z osobjem, če je čim več kontrolnih organov, katerim se dodeljujejo vedno novi pomočniki, ki pazijo na red in disciplino, javljajo prestopke, pišejo kazenske odloke ter rešujejo pritožbe proti kaznim. Varnost prometa bo zagotovljena tedaj, kadar bo poskrbljeno, da bo stalež osobja v postajah, kurilnicah in pri progovnih sekcijah poln in ta stalež se ne sme prepisovati iz lanskim ali predlanskim budžetov in tudi ne prenese pisarniških direktiv o kakem procentualnem znižanju izdatkov, ker stalež osobja diktira služba sama.

Odločujoči pri direkciji naj vendar enkrat izpregledajo. Ubog postajni delavec na malih postajah ne pozna nikakega prostega časa, saj mora biti noč in dan v službi, mora izvršiti prav vse službe za malenkostno plačo, s katero ne more niti samega

sebe dostojno preživljati, kaj šele svojo družino.

Progovni delavec je še bolj izkoriščen, ker on ječ pod bremenom brezplačnih dopustov in propada, z njim vred pa tudi propada prog, ki se popravlja le v okviru odobrenih kreditov, ne pa v okviru dejanskih potreb.

Velikanske redukcije je pretrpel tudi stalež postajnega in vlakospremnega osobja. Postajno osebo, katero je pred leti, zlasti pa pod bivšo južno železnico živelo 12-24urne turnuse s po dvema prostimi dnevi na mesec, ima danes večinoma že 18-24 in 24-24urne turnuse brez vsakih prostih dni, pa tudi brez nadomestnikov, da bi mogli izrabiti dopust. Prost čas pa mora še porabiti za šolanje.

Dosti bolje tudi ni v drugih edinicah, ker se je povsod vsa štednja izvajala samo pri nižjem oseboju. Zanimive bi bile številke, ako bi primerjali število administrativnega osobja po postajah, kurilnicah, delavnicah in sekcijah iz leta 1925 z današnjim ter istočasno tudi število nižjih uslužbencev, zlasti eksekutivnega osobja. Kakor se je večalo število administrativnega in kontrolnega osobja, v istem razmerju, odnosno še bolj je padalo število eksekutivnega osobja.

Oseboje, ki je izgubilo že skoraj vse pravice, ki je noč in dan v službi in katerega dohodki so nezadostni, ne more vestno in točno izvršiti svoje službe ter se morajo posledice izčrpanosti tega osobja, na katerem v glavnem sloni varnost prometa, v kratkem pokazati. Še je čas, da se z nesmiselno politiko štednje ravno pri nižjem oseboju preneha ter zagarantira tudi temu oseboju pripadajoče pravice in ugodnosti in tako prepreči nedogledne posledice. Prvi ukrep, ki ga direkcija mora narediti, je, da ne samo ugotovi, koliko osobja je pri osemurnem delovnem času za redno vršenje službe potrebno, marveč da poskrbi v novem budžetu za zadostne kredite, da bo stalež tudi dejansko lahko spopolnila.

10% odtegljaj delavskih plač

Po izplačilu delavske difference iz leta 1923 je nastalo sedaj novo vprašanje, ki zanima skoraj vse železničarje delavce — vprašanje ukinjenja 10% redukcije delavskih plač. O neupravičenosti redukcij delavskih plač v letu 1931—1932 smo že opotovali pisalno ter smo tudi objavili vse ukrepe, ki so bili podvzeti, da se ta redukcija ukine, odnosno da se odtegljaji delavcem povrnejo. V svoji zahtevi so uspeli poedine kategorije kot na pr. grafični delavci pri vojnem ministrstvu, nadalje delavci vojnega tehničnega zavoda, vsi ostali delavci v državnih podjetjih pa doslej s svojimi zahtevami niso uspeli. Ta zadeva se obravnava sedaj pred rednim sodiščem in tudi pred državnim svetom ter bodo te instance izdale definitivno rešitev, ali je delavstvo upravičeno do povračila odtegnjenih zneskov ali ne. Seveda se vrše intervencije tudi pri Ministrstvu zaobračaja in finančnem ministrstvu, da bi uvidelo težek položaj, v katerem se nahajajo delavci in da bi ukinilo redukcijo ter odobrilo izplačilo doslej od-

tegnjenih zneskov. Te intervencije so bile doslej brezuspešne vsled pomanjkanja kreditov ter ni dosti izgleda, da bi bile v bližnji bodočnosti ugodno rešene, zlasti ne, ako ne bo delavstvo zadobilo onega vpliva v državi, ki mu gre.

Naši zvezarji seveda morajo poiskati kakšno koto, da jo glodajo in zamamljajo železičarje in tako so razposlali razne okrožnice po svojih podružnicah, kako naj delavci vlagajo prošnje za povračilo teh odtegljajev, češ, da je zveza dosegla, da se bodo ti odtegljaji povrnil vsem začasnim delavcem. Res sedaj delavci te prošnje v večjem številu vlagajo. Ta akcija pa ni nova, marveč sloni odloku Generalne direkcije iz leta 1923, ko je Generalna direkcija odredila, da se povrnejo odtegnjeni zneski takozvanim »pogodbenim« delavcem, v kolikor bodo prizadeti za to zaprosili. Torej so naši zvezarji zelo počasni, ko še leta 1935 pridejo s formulirji za povračitev zneskov, ki so bili odobreni že leta 1933.

Občni zbor »Splošnega delavskega pravovarstvenega društva«

se vrši v petek, dne 5. aprila 1935 ob 19. uri v predavalnici Delavske zbornice v Ljubljani, vhod iz Čopove ulice št. 3, pritličje, s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o spremembi pravil.

4. Volitev društvenega odbora in nadzorstva.

5. Sklepanje o samostojnih predlogih.

V kolikor občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje (to je ob 20. uri) občni zbor z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ob vsakem številu članov.

Pozivamo vse članstvo, da se občnega zbora sigurno in točno udeleži. — Odbor »Splošnega delavskega pravovarstvenega društva«.

Kako postopa železniška uprava z onimi, ki na dan prestanka službe še niso imeli 10 let službe v svojstvu nastavljenca?

Tekom zadnjih mesecev se je pripetilo več slučajev, da je prestala služba bilo vsled bolezni, ugotovljene nesposobnosti za službo odnosno prekoračenja starostne dobe takim uslužbencem, ki so bili nastavljeni po letu 1923. Ker na dan prestanka službe niso imeli 10 nastavljenih let, jih je železniška uprava odpustila. Prizadeti pa so zahtevali odmero pokojnine po določbah zakona (to zahtevno je Državni svet odklonil) odnosno odmero pokojnine po določbah delavskega pravilnika. Delavski pravilnik v čl. 124 predvideva, da delavec z nastavitvijo ne izgubi že pridobljenih pravic v delavskem pokojninskem fondu, ako ne dvigne prispevkov iz tega fonda ter se mu v slučaju prestanka službe, ako še ni zadobil pravice na pokojnino po določbah zakona, odmeri pokojnina po določbah delavskega pravilnika. Državni svet je v svojih razsodbah ugotovil, da se uslužbencu že pridobljenih pravic v delavskem pokojninskem fondu z nastavitvijo ne more odvzeti. Na podlagi teh razsodb je železniška uprava sedaj v par primerih izdala nova rešenja, iz katerih posnemamo glavne točke:

»K. je bil član provizijskega fonda za delavce južne železnice od leta 1906 dalje ter je redno plačeval mesečne prispevke v ta fond do konca

septembra 1926, ko je bil postavljen po zakonu o drž. prom. oseboju iz leta 1923 ter mu plačani prispevki v omenjeni provizijski fond niso bili vrnjeni. K. si je ob času postavitve že pridobil pravico do provizije iz provizijskega fonda za delavce biv. juž. železnice in te pravice s postavitvijo na zakon ni izgubil. K. ne gre pokojnina iz penzijskega fonda za delavce drž. prom. ustanov, ker po odloku Ministra zaobračaja br. 130-35 z dne 28. februarja 1935 se na njega ne morejo uporabljati določbe čl. 123 in 124 pravilnika o delavcih. K. se računa po določbah prov. pravilnika za delavce za provizijo doba članstva pri tem fondu od 1. junija 1906 do vključno 30. septembra 1926. K. tej dobi se prišteje radi vojne v smislu IV. dodatka k cit. pravilniku še dve leti in šest mesecev, tako, da ima skupaj 22 let in 10 mesecev za provizijo vračunljive službe. Njegova zadnja mezd po starih predpisih je znašala Din 10.—. Podlaga za odmero provizije znaša po § 8 in 13 prov. pravilnika za delavce prejšnje družbe južne železnice Din 10.— krat 360, od tega 85% to je Din 3060.—.

Tako je železniška uprava prizadetu odmerila provizijo po predpisih provizijskega statuta južne železnice za vsa leta njegovega članstva pri provizijskem fondu do dneva na-

Parlamentarni izbori

Za nedelju 5. maja o. g. raspisani su parlamentarni izbori za naš novi parlament. Postavlja nam se pitanje: **kako da se mi željezničari tim povodom opredijelimo?** Jesmo li mi na ishodu tih izbora naročito zainteresirani?

Za malo koji društveni stalež imaju izbori toliki značaj kao baš za željezničare. To uslijed toga, jer su željeznice državna svojina, a željezničari nagradjivani iz državnog budžeta, koji odobrava parlament, t. j. tijelo, koje će biti birano. Budžet, t. j. raspored izdataka, koji se određuju za održanje saobraćaja, može biti vrlo raznolik. Mnogo je ovisno od uticaja, koji će u budžetskoj raspravi doći do uticaja: ako će biti jači uticaj grupa, koje će tražiti smanjenje izdataka na željezničko osoblje, ti izdatci biti će smanjeni, a time i naše prinadležnosti reducirane. Naprotiv, ako će u budžetskoj diskusiji doći do izražaja grupe, koje će tražiti u svakom pogledu obezbijedjen saobraćaj a time u vezi i obezbijedjenje osoblja, izdaci za naše prinadležnosti ne će biti smanjeni. Položaj saobraćajnog osoblja ne će biti pogoršan! Ovo je, evo, osnovni razlog, radi kojeg parlamentarne izbore ne treba posmatrati kao nešto za nas nevažnoga ili suvišnoga, već protivno: treba poduzeti sve što do nas stoji, da biramo i glasamo onako, kako to odgovara našim životnim interesima. Dobro shvaćeni interes nalaže nam, da damo naše glasove kandidatima, koji će nas u parlamentu braniti i za našu bolju egzistenciju se zauzeti, a ne kandidatima, koji će nam samo činiti obećanja — a u svom interesu.

Jedna velika zapreka ispoljavanju takvog raspoloženja je činjenica, što izbori nisu tajni, već javni. Mnogi građanin — a onaj, koji službom ovisan, pogotovo — boji se dati svoj glas kandidatu, koji nije režimski, jer, tko zna: Ne bi li to njemu moglo škoditi? Evo ti moj glas pa znam, da ću biti miran! Ovakvo shvatanje je kukavičino. Ljudi sa ovakvim nazoranjem slabi su karakterno i nepotpuni su građani. Svoje uvjerenje treba ispoljavati muževno! Kad su izbori javni, to treba učiniti javno. Izborni zakon je takav, da omogućuje ulazak u izbore svim konstruktivnim grupama, koje su — s obzirom

na slobodu opredjelivanja prema njima — sve jednake. Nijedna neima i nesmiye imati neki patent na izborni uspjeh, one su sve jednake i svima građanima-glasačima mora biti posve slobodno, da se za te grupe opredijeljuju. Nikakvih posljedica, ako je pojedini građanin — dakle i željezničar — glasao za nerežimsku grupaciju, ne smije biti. Sam zakon ih strogo zabranjuje. Uvjerenje i fama, da bi ipak moglo da slijedi neko osvećivanje, neima nikakvog formalnog uporišta. Kao svim ostalim građanima tako i željezničarima mora ostati slobodno, da glasaju za kandidate po svojem nahodjenju, a ne po nekoj odredbi od zgora. Tako mora biti! Ako tako ne bi bilo, onda izbori neimaju nikakvog smisla; parlamentarne predstavnike može da odredi sama vlada — bez izbora. Ako će netko priželjkivati i tražiti da se postupi drugačije, ne treba mu nasjesti. Taj će to činiti radi svojeg ličnog računa, a ne radi interesa željezničkog osoblja. Dotičnome je stalo da se lično nekome dodvori, nu to ne smiju da čine građani, jer u tome slučaju bi oni sami pripomogli falzificiranju narodne volje — na svoju veliku štetu. Za željezničare, kao državne namještenike, ta šteta bila bi duplo veća. Medjutim, ni to davanje glasa samo režimskom kandidatu nije nikakva garancija za neku korist. Tko zna, ne će li najveći dio opozicionih kandidata postati sutra vladajući, koji bi, ako bi se onako nemuževno postupalo, sa pravom vršili osvetu nad svima onima, koji nisu za njih glasali. Kad bi se tako radilo bila bi to najveća nesreća za narod, a još veća pak za državne namještenike, koji bi takvim postupkom bili lišeni svake mogućnosti političkog opredjelivanja. Bojzani radi glasanja za opozicione kandidate treba, dakle, odstraniti. To treba učiniti već unapred, da bi se moglo razviti djelatnost, da opozicioni kandidat i pobjedi.

Izbori su za nas željezničare od naročite važnosti i mi smo — radi toga — dužni, da na pobjedi kandidata, koji se bore za interese radničke klase i malih ljudi, svojski poradimo. Da bi u tome uspjeli, moramo odstraniti kukavičluk, moramo postati otvoreni građani i hrabri borci!

Željezničar.

Ovakav Bolesnički fond ne valja!

Skupština Bolesničkog fonda je prošla. Mnogi član, nakon što je svojim očima vidio pobjedu svojih delegata i preuzimanje uprave fonda u njihove ruke, pomirio se u vjeri: e sada će ipak postati bolje! Ali ništa pogrešnije od toga. Iz razgovora sa našim novim odbornicima konstatujemo, da je njihov uticaj — pored silnog povjerenja članova — u poslovima Fonda ipak samo minimalan. Poslovanje fonda je toliko birokratizirano i skoncentrisano u ruke upravnika, da izabrani odbornici neimaju skoro šta da predlažu ili mijenjaju na njegovim predlozima. Ako to čine, upravnik imade mogućnost da stavlja svoj »veto«, što drugim riječima znači, da će konačnu odluku da donese C. U. O. u Beogradu. U najboljem slučaju isti će donešenu odluku, ako s njome nije saglasan i upravnik, jednostavno poništiti. Odbornicima — našim drugovima — ako će tih »veta« biti mnogo, postaviti će se pitanje: **Imade li uopće smisla sjediti u odboru i za njegov rad snositi punu odgovornost, a ne imati prava odlučivanja?**

U ovim prvim teškoćama, na koje su novi odbornici naišli, vidimo estvarenje prijetnja, koja nam je na skupštini uputio g. Baljka, barjaktar stare udruženjaške uprave. On je znao, da je njegovo društvo ispuštilo uzde iz ruku, da njih drži upravnik, koji će se braniti da ih ispusti. On je zatečen i on želi ostati suvereni faktor, iznad uprave i članova. Neizrecivo je tvrda ledina, koja se tu mora izorati. K tome dolazi još jedna poteškoća: propisi o dužnostima i pravima u fondu mijenjaju se iz

dana u dan, pojedini ih član, ako neima prilike da čita Službeni list, ni neznata. Od ranije Naredbe i Statuta o radu fonda još je vrlo malo ostalo i oni nisu više dovoljni za steći orijentaciju o svojim dužnostima i pravima. Tako se sve više dešava, da članovi, znajući za staru interpretaciju pojedinih odredbi, u traženju svojih prava budu prikraćeni, jer nisu ispunili sve uslove, koje traže novi propisi. Uslijed toga može da se desi, da se u izvjesnim slučajevima dobije naknada za specijalistu, a u drugim slučajevima, makar je nastupila i smrt, nikakva naknada ne pripada.

Prilike u Fondu su zaista takve, da sveukupno članstvo mora budnim okom da prati njihov razvoj. Ono se samo mora braniti od iluzija i obmana. Svi smo bili svjedoci, kad je upravnik fonda na skupštini izjavio, da je poslovanje fonda uredno i tekuće, a istovremeno dešava se, da članovi po mjesecima čekaju na pripadajuće im potpore. To se zaista mora popraviti, ali to će biti moguće samo uz najpuniju saradnju i pomoć sveukupnog članstva. Uprava bez te potpore slabo će moći nešto izmijeniti. Najpunija saradnja članstva potrebna je upravi radi toga, jer sva borba za popravak prilika u Fondu pada samo na leđa zagrebačke oblasti. U drugim jedinicama Bolesničkog fonda glavnu riječ i dalje vode udruženjasti, koji su te loše prilike stvorili, pa — logično — ne će imati ni volje ni snage, da na njihovoj popravci ista porade. Na njihovu pomoć se zagrebačka većina ne može pouzdati. Oni su, na pr. u ljublan-

skoj direkciji istakli masu predloga pred izbore, na skupštini pako su većinu predloga jednostavno povukli. Jasan znak: bilo im je samo stalo da dodju do pobjede, a ne i do nekog razboritog i konstruktivnog rada. Njihov mentalitet vidljiv je još iz toga, što su članu stare skupštine drugu Bahunu larmom i fizički spriječili da govori. Uničili su to istovremeno, dok je skupština u Za-

grebu sa mirom slušala prekore g. Baljkasa, ma da je on — a ne skupština — bio na optuženičkoj klupi. Sa ovakvima — a udruženjasi su svi takvi — nikakva saradnja nije moguća. Njihovi pogledi upravljani su milostivo onima gore, a ne onima dole. U Bolesničkom fondu oni uistini neimaju nikakvih svojih pogleda, već ono, što je želja gore, to je njihov ideal. Član fonda.

Obećanje — samo ludom radovanje

Razni delegati i praporci udruženjaša rastrubili su vijest po cijeloj pruzi, vrijeme su »izvojevali 8 satno radno vrijeme« i tome odgovarajuću zaradu. I zaista: nekoliko dana radilo se 8 sati, a kod nekih pružnih nadglednika i svakodnevno. Neki od nas bili smo skuptični. Manje smo vjerovali u uspjeh udruženjaša, već i više u to, da je to samo izborni trik. Na koncu bilo nam je svejedno: glavno je da se radi i da radnik nezarađi. Dosta je bilo besposličarenja i gladovanja kroz jesenje i zimske mjesece. Ovo je dobro, pa makar trajalo samo do 5. maja. Ali ni to nije moglo proći bez razočaranja. Pred nekoliko dana uslijedila je svestrano obavijest, da se opet uvodi skraćeni radni dan od 6 sati i to ta-

ko, da se radi u dvije smjene, to je da radi vsaki dan samo polovica radnika. Postupak pravda se neimanjem kredita po starome budjetu, koji je utršen daleko prije vremena.

Iluzija bolje zarade i boljeg života trajala je svega vrlo kratko vrijeme. Udruženjasi su se još jednom pokazali kao obične babe brbljivice, koji — ma da drže u svojim rukama vrlo visoke položaje — nisu kadri predvidjeti ni događaje od nekoliko dana. To je najbolji dokaz, da su za vođenje bilo kakve organizacije, koja bi imala biti korisna po osoblje, totalno nesposobni, a za neku borbu neimaju smisla ni borbenosti. Služe se, evo, praznim obećanjima, kojima samo još praznoglavci mogu da nasjednu.

Anketa po pitanju zakona o odredjivanju minimalnih nadnica

Po ovom pitanju sve radničke novine pa i mi doneli smo zahtjeve radnika. Položajem industrijskih radnika obzirom na namen, da se uvede u život zakon o minimalnim nadnicama pozabavila se je i anketa radničkih komora u Beogradu. Jer je ovo pitanje veoma važno ne samo za industrijske radnike već i za radnike kod državnih saobraćajnih ustanova, koji su ispostavljeni najtežim redukcijama te za nje ne postoji nikakvo besposelno osiguranje, objavljamo najvažnije tačke sa ove ankete.

Rasprava se najprije bavila time, da li treba tražiti opće regulisanje plaća i nadnica za sve radnike i nameštenike i ukoliko se to može postići zakonom. Očevidno je za nas bilo, da ne možemo tražiti ono, što je provedeno u izvjesnim demokratskim i svim fašističkim državama: da u krajnjoj liniji sudovi odlučuju u sporovima oko visine nadnice. Nadnica treba da bude regulisana kolektivnim ugovorom između slobodnih radničkih in slobodnih poslodavačkih organizacija, a ne nametana odzgod od neke vlasti, na koju radnici nemaju uticaja.

Ali da li u slučaju nesporazuma medju poslodavcima i radnicima treba da odlučuje štrajk, ili treba da postoji neko tijelo, koje će posredovati i najzad o sporu doneti odluku bez velikih socijalnih sukoba? Da li danas u vremenu, kada nezaposlenih imade mnogo, radnici imaju mogućnost, da štrajkuju? Da li ne bi bilo korisno, da se putem neke druge intervencije, koja bi bila jača od radničkih sindikata, spriječi proizvodno obaranje nadnica od strane poslodavaca.

Ova razmišljanja dovela su najprije na ideju, da se jednovremeno pokrenu tri pitanja: obavezno utvrđivanje nadnica kolektivnim ugovorom, koji bi imali da sklope za sve radionice bilo stručne organizacije bilo radnički povjerenici sa poslodavcima; uspostava obaveznog posredovanja i sudjenja u svim sporovima između radnika i poslodavaca; utvrđivanje minimalne nadnice ispod koje ne smiju ići ni u kolektivnom ugovoru.

Diskusija je postepeno sve više dovela do zaključka, da bi ovako opsežna reforma bila i suviše velika i neprovediva. Poslodavci bi se odlučio usprotivili obaveznom i općim kolektivnim ugovorima za svaku radionicu. Tu bi se stvorio zajednički front svih i velikih i malih poslodavaca i sela i varoši. Njihov otpor i politički i privredni bio bi toliko jak, da mi u dogledno vreme ne bi imali snage, da ga savladamo. Ovakove su reforme vršili fašistički režimi, ali tek kad su i radnike i poslodavce potpuno potčinili svojoj vlasti. U tim režimima u stvari određivanje uslova rada je diktat vladajuće partije, a ne rezultat slobodnog dogovaranja ili uticaja radničkih organizacija.

Iskustvo je u stranim državama pokazalo, da i kod obaveznog posredovanja u sukobima između rada i kapitala korisnost ove ustanove stoji u potpunosti zavisanosti od političkog značaja i uticaja radničke klase u državi. Ovo se pitanje dakle ne može teorijski rešavati, već se mora voditi računa o prilikama u svakoj pojedinoj zemlji. U današnjoj teškoj privrednoj krizi i slaboj organizovanosti naših radnika ne bi bilo savetno pristupati stvaranju jedne važne ustanove, iako što bi bila služba arbitraže, posredovanja, i obaveznog odlučivanja u sukobima između radnika i poslodavaca.

Praktična, dakle, uvidjanja odredila su, da se za sada ostave po strani i pitanje obaveznih kolektivnih ugovora za vse radionice, i pitanje obavezne arbitraže u sukobima rada i kapitala, a da se napori ograniče samo na suzbijanje zloupotreba kod određivanja minimalnih nadnica u izvjesnim granicama privrede.

I tu su postavljena dva krupna problema: da li treba minimalne nadnice propisati kao opću normu za sve grane privrede, ili samo za izvesne grane; da li treba odmah

uzakoniti načelo da minimalna nadnica treba da zadovolji sve životne potrebe radnika samca ili životne potrebe radnika, koji ima porodicu?

I ovde su se učesnici ankete odlučili za jednu pravu i vrlo ograničenu meru. Ono što je danas važno jeste to, da se uspostave vlasti, koje će moći da istražuju stanje nadnice u cijeloj privredi, i koje će moći da u izvjesnim slučajevima utvrde: da postoji zloupotreba i da poslodavcima naredi ispod koje mjere nadnice ne smiju biti. Prvi zadatak treba dakle da bude stvaranje takovih vlasti. Anketa je odlučila da se takovi organi stvore uz Ministarstvo socijalne politike i narodno zdravlje i uz sve banske uprave, a da u njima bude jednak broj predstavnika radnika in poslodavaca uz izvjestan broj stručnjaka. A ovi odbori tek posle utvrđivanja prava stanja nadnica imali bi da odlučuju, u kojima granama privrede treba propisati minimalne nadnice i u kakvoj visini. Prema tome radnički predstavnici imali bi da se slobodno opredjeljuju i u pitanju obima minimalnih nadnica i u pitanju principa za njihovo utvrđivanje. Sistem bi dakle imao postepeno da se izgradi uz punu aktivnost i saradnju slobodnih radničkih organizacija.

Anketa je na koncu donela sledeću rezoluciju:

»Anketa konstatuje, da ima radničkih grupa, čije minimalne nadnice su pale tako nisko, da to predstavlja ličnu i porodičnu katastrofu za te grupe radnika i veliku opasnost za privrednu i narodnu zajednicu. Slabljenjem konzumne sposobnosti široke radničke mase pojačava se privredna kriza i otežava mogućnost privrednog oporavka. Osim toga nejednakim nadnicama u istim privrednim granama stvara se nelojalna konkurencija i potkopava se opstanak tih i svih ostalih privrednih grana.

Anketa smatra da ovoj zloupotrebi nemoci radnika izvjesnih privrednih grana treba stati na put javnom intervencijom.

Anketa nalazi da je uzrok ovako niskom padu radničkih nadnica i u tome, što je radnicima u izvjesnim privrednim granama uveliko otežana njihova samopomoć ometanjem, a gdegdje i potpunim onemogućavanjem njihovog slobodnog sindikalnog organizovanja i ekonomske borbe. Da bi radnici sami mogli da utiču na povećanje svoje konzumne moći neophodno je potrebno obezbediti svima radnicima na prvom mestu punu slobodu sindikalnog organizovanja i ekonomske borbe.

Anketa dalje smatra da je potrebno doneti jedan osobeni zakon o ustanovi odbora sa nadležnošću da subijanu nelojalnu konkurenciju i zloupotrebe kod određivanja radničkih minimalnih nadnica u izvjesnim privrednim granama. Ovi odbori treba da postoje pri Ministarstvu socijalne politike i narodnog zdravlja i pri Banskim upravama. Oni treba da su sastavljeni iz jednakog broja predstavnika radnika i poslodavaca po predlozima radničkih i poslodavačkih komora i iz stručnih nezainteresovanih lica (fiziolozi, politiko-ekonomi) po predlogu nadležnih komora.

Zadatak ovih odbora treba da bude da ispitivanjem stanja nadnica utvrde za koje privredne grane ili grupe treba da budu propisane minimalne nadnice i kolike treba da su te minimalne nadnice za radnike, radnice i omladinu.

Odbori će propisati kriterije za utvrđivanje nadnica. Odluke ovih odbora stavlja se na snagu rešenjem Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja u Banova, a o njegovom izvršenju treba da se stara izvršne vlasti.

Ovaj zakon dalje treba da propiše sankcije za primenu rešenja o utvrđenim minimalnim nadnicama kao i da obezbedi nadzor za primenu donetog rešenja uz saradnju predstavnika radničkih stručnih organizacija i zakonskih radničkih poverenika kod vršenja inspekcije.

Novi turnusi

Kljub raznim zakonom, ki veljajo pri nas že nad 10 let in predvidevajo osemurni delovni čas, ravno vprašanje delovnega časa za eksekutivno osebje pri železnici ni rešeno. Izgleda, da ima železniška uprava interes, da ostane to vprašanje nerešeno, ker lahko vsled tega izrablja podrejeno osebje, ki se ne more sklicevati na noben zakon v obrambo svojih pravic.

S 15. majem stopi v veljavo novi vozni red in istočasno morajo biti izdelani tudi novi turnusi za vlakospremno in strojno osebje. Smatramo za našo dolžnost, da pravočasno opozorimo ne samo osebje kot tako, marveč tudi železniško upravo na velike krivice, ki se osebju gode in na prekomerno izkoriščanje osebja, ki zamore imeti samo slabe posledice za varnost in točnost prometa. Sicer obstoja na papirju neka naredba o določitvi delovnega časa še iz leta 1920, zato je prav, da vsaj glavne določbe te naredbe podčrtamo in zahtevamo njeno izvajanje. Za strojno in vlakospremno osebje predvideva normalni delovni čas osem ur dnevno, vračunajoč čas vožnje po voznom redu, eno uro pripravljenosti pred odhodom in eno uro posprave po zaključku potovanja. Turnus naj bo razdeljen približno tako, da znaša 30 odstotkov delovnega časa, 20 odstotkov določenega za odmor izven domicila, a 50 odstotkov za odmor v domači postaji. Najdaljši delovni čas v enem dnevu po razporedu ne sme presegati 14 ur.

To je vsebina določbe v delovnem času za eksekutivno vozno osebje, katere tvorijo še danes edino podlago za sestavo turnusov. Praksa preteklih let pa nam je pokazala, da se je to določbo vedno izigralo, najprej s tem, da se je ukinito pripravo in pospravo v izven domicilnih postajah, nadalje s tem, da se je šolanje črtalo iz turnusa in končno, da se je prekoračilo odrejene procenete službe ter tako delovni čas že po turnusu samem izredno podaljšalo. Da mora osebje vztrajati na točnem izvajanju osemurnika, dokazujejo slabe izkuš-

nje v preteklem letu, ko je nastopilo občutno pomanjkanje vlakospremnega osebja vsled nepopolnega stala zlasti pa v času pojačanega prometa, ker je moralo tedaj osebje neoziraje se na službene razporede, kriti izredne vlake, bolnike ter je moralo žrtvovati tudi svoj redni dopust in to brez vsake odškodnine.

Zahtevamo, da se pri sestavi turnusov za bodočo sezono striktno upošteva osemurnik ter pri tem računa pripravo in pospravo ne samo v domicilni, marveč tudi v izven domicilni postaji, nadalje da se vstavi v turnus poseben dan za šolanje.

Na podlagi tako sestavljenega turnusa se mora določiti število osebja in potrebno število nadomestnikov za bolane ter za izrabo rednega dopusta vsega osebja in to število uslužbencev se mora dodeliti vsaki domicilni postaji, da se prepreči med letom izrabljanje uslužbencev. Ni zadosti, da saobračalni oddelek ugotovi, da je potrebno število uslužbencev na razpolago na papirju za vlakospremno službo, v resnici pa je veliko število teh uslužbencev, ki so postali nesposobni za eksekutivno službo, v skladu s pisarnih, v trajnem bolniškim staležu, ker čaka na upokojitev. Potrebno je, da saobračalni oddelek točno ugotovi, koliko za službo sposobnih vlakospremnikov ima dejansko na razpolago in tedaj bo ugotovil, da mu manjka veliko število uslužbencev za vzdrževanje rednega prometa.

ki je za nje uveden, enako je njihova dolžnost, da poskrbe, da bo tudi osebje lahko vživalo zakonito zagarantirane pravice in ugodnosti. Zato je glavna zahteva osebja, da se stalež spopolni in v to svrhu končnoveljavno sprejme vse bivše reducirane nazaj v službo ter preskrbi še nov naraščaj.

Seveda osebje ne sme pričakovati, da bodo marveč je dolžnost osebja, da strne svoje vrste zavedajoč se svojih pravic, ki pa jih bo doseglo le z lastno močjo in odločno voljo, ne pa s prosjačenjem in mole-dovanjem.

Iz okrožnic in naredb

Uslužbenci, katerih žene imajo obrt, izgube legitimacije

Generalna direkcija državnih železnic je s aktom GD br. 22.353-35 izdala pojasnila k dodatku čl. 12 pravilnika o voznih ugodnostih, ki določajo sledeče:

1. Določbe, ki veljajo za žene, ki imajo trgovsko protokolirane »radnje«, pridejo v obzir za »vse radnje« brez razlike, torej tudi za neprotokolirane obrti (gostilna, šivilja itd.).

2. Žena, ki ima katerokoli obrt in njen mož zgubita pravo na režijsko vožnjo, obdržita pa pravo na tri brezplačne karte za privatna potovanja, to pa radi tega, ker je tendenca pobijati zlorabljanja režijske vožnje v trgovske svrhe.

Draginjske doklade niso pogoj za vživanje voznih ugodnosti upokojuencev

Pod štev. GD 102.218-34 je izdala Generalna direkcija sledeče pojasnilo:

Prejemanje draginjske doklade po novem pravilniku štev. 143 ni več pogoj za vživanje voznih ugodnosti upokojuencev. Vsled tega naj upokojuenci, ki zahtevajo proste vozovnice, predložijo samo na vpogled legitimacijo in na podlagi te legitimacije bo načelnik potrdil, da je legitimacija

3. Za legitimiranje pri vožnjah z brezplačnimi kartami jim je izdati listne legitimacije.

4. Hčerkam, ki imajo obrt, je upoštevati kot merilo zaslužka njih bruto dohodek, o čemur imajo predložiti potrdilo davčnih uradov, koliko imajo bruto dohodkov, ne pa kolikor jim je odmerjeno davka.

Na podlagi tega pojasnila so dobili šefi službenih edinic nalog, da pozovejo takoj vse aktivno in upokojeno osebje, ki po gornjih določbah izgubi pravico do legitimacije, da oddajo legitimacije. Pri naročilih novih legitimacij za žene in uslužbence mora dati uslužbenec pisмено izjavo, da žena nima obrti.

podaljšana za tekoče leto. Samo povodom izstavitve novih legitimacij, odnosno podaljšanja istih, se mora zahtevati dokaz, da je dotičnik res upokojenec in da prejema pokojnino, kar pa dokazuje z zadnjim odrezkom kupona o prejeti pokojnini. Pri naročitvi novih legitimacij je čekovni odrezek priložiti trebovanju.

§ 47-3 je Din 200.—, po § 47-2 Din 150.—, po § 47-1 Din 100.—, za zvančnike Din 80.—, za služitelje Din 50.—. Dnevničarji pa plačajo šolski izobrazbi odgovarjajočo takso.

Nagrade dnevničarjev

Uredba o višini nagrad dnevničarjev predvideva za dnevničarje prejemke po draginjskih razredih in po kategorijah. Poleg tega predvideva tudi napredovanje in sicer po vsakih dveh letih, ki znaša mesečno Din 40.— do Din 60.—.

Ker se pripeti, da je dnevničar premeščen iz službene jedinice, ki je v prvem draginjskem razredu v službeno edinicu v tretjem draginjskem razredu ter je po tabeli razlika prejemkov skoraj Din 200.—, je Generalna direkcija radi enotnega postopanja dala glede določanja višine nagrade dnevničarjev sledeče direktive:

1. Če je dnevničar premeščen iz nižjega

v službeno mesto višjega draginjskega razreda, obdrža kljub tej premestitvi svojo dosedanja nagrada. Isto velja tudi za slučaj premestitve iz višjega draginjskega razreda v nižji draginjski razred.

2. Uredba predvideva samo najvišje postavke nagrade, katero zamore dnevničar dobiti. Vsled tega je železniška direkcija upravičena, da pri imenovanju dnevničarjem prizadetu dnevničarju odredi tudi nižjo nagrado, ker mora upoštevati odobrene kredite.

3. Odloke o povečanju nagrade dnevničarjem izdaja generalni direktor v smislu direktiv uredbe o višini nagrad dnevničarjem.

Kako moram vložiti prošnjo na vojni okrug?

Da se olajša delo pri vojnih okrugih in da dobi uslužbenec pravilno izstavljena potrdila o svojem vojaškem službovanju, katero rabi za nastavitve, je izdala Direkcija daljšo okrožnico, s katero odreja:

Vsak uslužbenec, ki želi dobiti od vojnega okruha potrdila o vojaškem službovanju, mora napraviti za to pismono vlogo, v kateri naj jasno in čitljivo navede, kakšne podatke naj vsebuje potrdilo, odnosno kakšno be-

sedilo potrdila potrebuje in v kakšen namen ga potrebuje. Poleg tega naj navede vedno svoj točen naslov (ime točno kakor je v rojstnem listu) ter pripiše istočasno tudi svojo službeno edinicu. V dokaz svojih trditvev naj priloži po potrebi listine, kolikor jih ima na razpolago. V vsakem slučaju naj priloži prošnji tudi svoj rojstni list, da bo vojnemu okrogu mogoče vpisati pravilne podatke njegovega imena in rojstva.

Napačno licitiranje

Železničarji so zelo srečni, saj imajo cel kup organizacij na stanovski in nacionalni podlagi, ki kar licitirajo med seboj, katere bo več nudila železničarjem. Če bi po teh licitacijah i obljubah sodili, se mora železničarjem res prav dobro goditi. Niso preskrbljeni samo za to kratko življenje, marveč še celo po smrti. Če pogledaš obljube vidiš, kako velike podpore nudi ena ali druga organizacija v slučaju bolezni, lepe tisočake v slučaju smrti. Vendar vse to še ni zadosti. Če hočeš dobiti železničarje v pravo organizacijo, moraš nuditi še kaj več: dobre službe se obetajo, nastavitve, premestitve v boljše kraje, izredni avanzma, če pa še vse to ni dovolj, so tukaj tudi ugodnosti, s katerimi boš zaščiten pred kaznimi za tvoje prestopke. Zadržuje, da imaš legitimacijo one izmed teh zveličavnih organizacij, ki je res ta prava in

dobro se ti bo godilo, čeprav ga boš kje kaj polomil.

Ni čuda, da je taka agitacija imela slabe posledice, ker so se posamezniki le preveč zanesli na zaščito teh legitimacij ter imajo vsled tega zadnje čase precejšnje število disciplinskih obravnav in tudi ostrih disciplinskih kazni, ki so v nemali meri ravno posledica obljub o nezaključnosti za člane gotove organizacije.

Železničarji, zavedajte se: vašega položaja ne bodo rešile podpore in posmrtnine, ne izredni avanzma, ne zaščita za slučaj pregreškov. Če boste šli po tej poti, bode vedno bolj padali. Za vas je samo ena pot, ki vam bo res mogla nuditi zaščito in to je pot enotnega nastopa vseh železničarjev, ki si morajo priboriti svobodno razredno organizacijo in potem nje nastopiti za svoje pravice.

Protekcije

Protekcija igra zelo važno vlogo prav povsod. S protekcijo dosežeš sprejem v službo, naklonjenost gotovih oseb, da s protekcijo lahko postaneš celo poslanec. Tudi pri nas na železnici se ta protekcija marsikje uvaža in temu uvašanju protekcije je treba narediti konec. Ne bomo danes imenovali oseb in službenih edinic, ker upamo, da bo zadovoljal samo ta opomin.

Dopust naj se podeljuje po vrstnem redu in po potrebi uslužbencev, ne pa po

tem, ali prinese kdo kračo, ali samo klobaso.

Tudi za proste dneve naj velja isto! Čemu bi bil lahko eden vedno doma, drugi bi pa moral voziti vse izredne vlake. Tudi če se gre za pol litra vina, to ne sme igrati vloge.

Gospodje, ki ste prizadeti, upamo, da boste razumeli in prenehali s prakso, ki škoduje vašemu ugledu in ki škoduje uslužbencem.

Izvleček

iz društvenih pravil podpornega društva državnih in banovinskih uslužbencev

Ob vstopu plača vsak član te-le pristojbine:

Pristojnina § 7. Enkrat za vselej	Članarina § 8. letno	1 mesečni prispevek § 9	Enkratni prispevek. Enkrat za vselej	S K U P A J
Din	Din	Din	Din	Din
A) Ugodnostni rok, ki velja za pristop v čas od 5. III. do 31. V. 1935:				
§§ 4, 7 (izredni člani) otroci itd. od 5. do 21. leta	10.—	10.—	3.—	26.50
b) redni člani:	40.—	10.—	6.—	59.50
v starosti do 30 let	40.—	10.—	7.—	60.50
v starosti od 30 do 40 let	40.—	10.—	8.—	61.50
v starosti od 40 do 45 let	40.—	10.—	15.—	68.50
v starosti od 45 do 50 let	40.—	10.—	20.—	73.50
v starosti od 50 do 55 let	40.—	10.—	20.—	73.50
B) Izven tega časa:				
a) (izredni člani) otroci itd. od 5. do 21. leta	20.—	10.—	3.—	36.50
b) redni člani:	50.—	10.—	6.—	69.50
v starosti do 30 let	150.—	10.—	7.—	170.50
v starosti od 30 do 35 let	200.—	10.—	7.—	220.50
v starosti od 35 do 40 let	300.—	10.—	8.—	321.50
v starosti od 40 do 45 let				

§ 4. Redni člani društva so aktivni in upokojeni državni in banovski uslužbenci dravske banovine, njih zakonske žene in vdove, svojci in sorodniki rednih članov, ki žive z njimi v skupnem gospodinjstvu ali ki se nahajajo v njih zakonitem skrbstvu.

Izredni člani so otroci rednih članov ali otroci umrlih rednih članov od 5. do 21. leta starosti. Za otroke se smatrajo: zakonski, nezakonski, pozakonjeni in adoptirani otroci ter pastorki in rejenci. Ob vstopu mora vsak član javiti, komu naj pripada posmrtnina. V društvo se sprejemajo redno le ne nad 45 let stare osebe. V času od 1. marca 1932 do 31. maja 1932 je omogočen pristop osebam do 55. leta starosti.

§ 7. Društvene pristojbine se morajo poravnati do 5. dne vsakega meseca.

§ 9. Višina mesečnega prispevka se določi po starosti ob vstopu v društvo.

§ 12. Posmrtnina znaša: a) prvega pol leta od vstopa se ne izplača nikaka posmrtnina, povrnejo pa se vse do smrti člana plačane pristojbine. b) Po preteku pol leta do enega leta znaša posmrtnina za red-

nega člana 1500 Din, za izrednega 500 Din; c) po enem letu do dve leti članstva 2000 Din, ozir. 750 Din, po 2. letu do 3. leta članstva 3000 Din, ozir. 1000 Din; d) po 3. letu 5000 Din, ozir. 1500 Din. Če umre član nenadoma, predno si je pridobil pravico do posmrtnine, sme odbor dovoliti posmrtnino pod b) podporo, če to dopuščajo društvena sredstva. Pravico do izplačila posmrtnine pridobi član, če je plačal vsaj prvi obrok pristojnine, članarine in vsaj prvi mesečni prispevek.

Odseki društva so: a) Bolniški sklad in b) odsek za dajanje posojil.

Društvo sme dovoljevati svojim rednim članom kratkoročna, brezobrestna posojila iz razpoložljive društvene imovine.

Opozarjamo na to društvo tudi vse aktivne železničarje, da pristopijo čim mlajši k posmrtnemu skladu, ker plačujejo tako daleko nižje prispevke in po upokojitvi pa pristopajo še k bolniškemu skladu. Za informacije se obračajte na društvo na naslov: Ljubljana, Križevniška 5.

Naročnikom „Ujed. Železničarja“

Vse naročnike »Ujedinjenega Železničarja« uredništvo obvešča, da 15. aprila »Ujed. Železničar« ne bo izšel vsled odsotnosti urednika ter izide prihodnja 1. maja 1935.

»Ujedinjeni Železničar«.

Obračunajte koledar za leto 1935!

Ker več krajevniha zaupnikov o danes še ni poslalo končne obračuna za koledar za leto 1935, poziva podpisani konzorcij vse zamudnike, da pošljejo obračun in odgovarjajoče zneske najkasneje do 15. aprila 1935.

Konzorcij »Ujedinjeni Železničar«.